ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор університету
д. і н., проф. _____ Олексій НЕСТУЛЯ
26 березня 2025 р.

ПРОГРАМА
фахового іспиту

для здобуття ступеня бакалавра вступниками
за іншою спеціальністю, які вступають на основі вже здобутого ступеня бакалавра на спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Освітня програма «Економіка управління персоналом міжнародних корпорацій»

Рекомендовано до затвердження
на засіданні приймальної комісії
протокол № 2 від 26 березня 2025 р.
Відповідальний секретар
приймальної комісії
_____ Денис МИРОНОВ

Полтава 2025

Упорядники: **Костишина Т. А.,** завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Полтавського університету економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор;
Шаповалов В. О. доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Полтавського університету економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент.

Рецензенти: **Шимановська-Діанич Л.М.,** завідувачка кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор
Рогоза М.Є, професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем Полтавського університету економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор

Розглянуто на засіданні кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії
25 лютого 2025 р., протокол №11

Зав. кафедри Тетяна КОСТИШИНА

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка 4
2. Характеристика змісту програми 4
3. Перелік питань, що виносяться на вступне випробування 6
4. Критерії оцінювання 8
5. Список рекомендованої літератури 9

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму фахового іспиту для вступу на освітню програму «Економіка управління персоналом міжнародних корпорацій» розроблено на основі чинних навчальних програм з дисциплін «Економічна теорія» та «Політика зайнятості і ринок праці»

Мета фахового іспиту: оцінити ступінь підготовленості абітурієнтів, які бажають навчатися в Полтавському університеті економіки і торгівлі за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини на освітній програмі «Економіка управління персоналом міжнародних корпорацій».

Завдання фахового іспиту:

– визначити рівень набутих знань щодо розуміння основ функціонування сучасної економіки;

– встановити ступінь сформованості професійних компетентностей у предметній області;

– перевірити здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей;

– перевітити здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів.

Час, який відводиться на фаховий іспит, складає чотири академічних години.

Програму фахового іспиту розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня за галуззю знань 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 051 Економіка, відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році» від 10.02.2025 р. № 168, з урахуванням внутрішніх документів ПУЕТ.

Характеристика змісту програми

РОЗДІЛ І
ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Тема 1.1. Економічна теорія як наука. Мікро- та макроекономіка.
Тема 1.2. Мікроекономічний аналіз рівноваги ринку.
Тема 1.3. Мікроекономічний аналіз поведінки споживача.
Тема 1.4. Мікроекономічний аналіз поведінки фірми.
Тема 1.5. Мікроекономічний аналіз ринкових структур.
Тема 1.6. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.
Тема 1.7. Макроекономічний аналіз товарного ринку.
Тема 1.8. Макроекономічний аналіз ринків грошей та праці.
Тема 1.9. Макроекономічна політика держави.
Тема 1.10 Макроекономічна динаміка.

РОЗДІЛ ІІ
ПОЛІТИКА ЗАЙНЯТОСТІ ТА РИНОК ПРАЦІ

Тема 2.1. Ринок праці та його функції.
Тема 2.2. Мікроекономічний аналіз пропозиції праці.
Тема 2.3. Мікроекономічний аналіз попиту на працю.
Тема 2.4. Мікроекономічний механізм функціонування ринку праці.
Тема 2.5. Зайнятість і безробіття як індикатори ринку праці.
Тема 2.6. Макроекономічний механізм функціонування ринку праці.
Тема 2.7. Державна політика зайнятості населення.
Тема 2.8. Соціальна політика у сфері зайнятості.

Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Економічна теорія, її проблематика та принципи.
2. Особливості мікроекономіки, її предмет та метод.
3. Особливості макроекономіки, її предмет та метод.
4. Попит, його чинники та крива попиту. Закон попиту.
5. Пропозиція, її чинники та крива пропозиції. Закон пропозиції.
6. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Дефіцит і надлишок на ринку.
7. Кардиналістська та ординалістська теорії поведінки споживача. Закони Госена.
8. Криві байдужості, бюджетні обмеження та рівновага споживача.
9. Виробнича функція фірми та її властивості.
10. Витрати виробництва: бухгалтерський та економічний підхід.
11. Виробнича функція фірми в короткостроковому періоді.
12. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.
13. Загальна характеристика ринку досконалої конкуренції
14. Загальна характеристика ринку чистої монополії
15. Загальна характеристика ринку монополістичної конкуренції
16. Загальна характеристика ринку олігополії
17. Валовий внутрішній продукт та методи його розрахунку.
18. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Індекси цін
19. Сукупний попит та його чинники. Крива сукупного попиту (крива AD).
20. Сукупна пропозиція та її чинники: класичний та кейнсіанський підхід. Крива сукупної пропозиції (крива AS).
21. Споживчий попит (споживання) та його чинники. Функція споживання
22. Інвестиційний попит та його чинники. Інвестиційна функція.
23. Грошова маса та пропозиція грошей. Грошові мультиплікатори.
24. Трансакційний попит та спекулятивний попит на гроші, їх чинники.
25. Неокласична та кейнсіанська модель функціонування ринку праці.
26. Сутність та види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.
27. Фіскальна політика, її інструменти та їх використання.
28. Монетарна політика, її інструменти та їх використання.
29. Діловий цикл та його фази. Види економічних циклів.
30. Економічне зростання: суть, типи, чинники.

31. Сутність та особливості ринку праці. Функції ринку праці
32. Елементи ринку праці та їх характеристика
33. Функція корисності працівника та модель «доход-дозвілля».
34. Бюджетні обмеження працівника та індивідуальна пропозиція праці.
35. Попит на працю в короткостроковому періоді.
36. Попит на працю в довгостроковому періоді.
37. Поведінка на ринках праці з різними умовами конкуренції
38. Сутність зайнятості та її функції. Концепції та види зайнятості.
39. Сутність безробіття та його види.
40. Повна зайнятість, безробіття та закон Оукена.
41. Безробіття та інфляція. Крива Філіпса.
42. Сутність державного регулювання зайнятості.
43. Складові елементи механізму державного регулювання зайнятості.
44. Визначення соціальної політики, її об’єкт та суб’єкт.
45. Соціальний захист населення як складова соціальної політики.

Критерії оцінювання знань

Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за 200-бальною шкалою. При цьому використовуються такі критерії:

180-200	абітурієнт дав правильну, вичерпну відповідь на поставлене питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати власне ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ
160-179	абітурієнт у цілому відповів на поставлене запитання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку у відповіді
140-159	абітурієнт отримує за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
120-139	абітурієнт дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел
100-119	абітурієнт має неповне знання програмного матеріалу, але отримані знання відповідають мінімальним критеріям оцінювання
0-99	абітурієнт дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів

Екзаменаційний білет містить 3 теоретичних питання.

Список рекомендованої літератури

1. Економічна теорія [Текст] : підруч. : у 2 ч. / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2021. - Ч. 2 : Макроекономіка / [В. Д. Лагутін та ін.] ; за ред. В. Д. Лагутіна, д-ра екон. наук, проф. - 2021. - 327 с.
2. Економічна теорія [Текст] : підруч. : у 2 ч. / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2021 . - Ч. 1 : Мікроекономіка / [В. Д. Лагутін та ін.] ; за ред. В. Д. Лагутіна, д-ра екон. наук, проф. - 2-ге вид., доопр., перероб. - 2021. - 395 с.
3. Примачов М. Т. Економічна теорія: мікроекономіка, макроекономіка [Текст] : підручник / М. Т. Примачов, Н. М. Примачова, А. Ю. Стахов ; Нац. ун-т "Одес. мор. акад.". – Одеса : ОМА, 2022. - 385 с.
4. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик. – 4-те вид., переробл. і доповн. – Київ : Знання, 2008. – 743 с.
5. Мікроекономіка : підручник / за ред. В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2007. – 677 с.
6. Мікроекономіка [Текст] : підручник / [А. І. Ігнатюк та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. І. Ігнатюк ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Ліра-К, 2023. - 419 с.
7. Савченко А. Г. Макроекономіка : підручник / А. Г. Савченко. – К. : КНЕУ, 2008. – 448 с.
8. Економіка праці й соціально-трудові відносини [Текст] : навч. посіб. / [В. А. Ткачук та ін.]. - Київ : НУБіП України, 2022. - 612 с.
9. Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб. / [В. В. Вірченко та ін.] ; за заг. ред.: Г. М. Филюк, Л. А. Мартинюк ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Компринт, 2023. - 477 с.
10. Ринок праці [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. К. Семів [та ін.] ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. - Київ : УБС НБУ, 2013. - 231 с.
11. Ринок праці (національний та міжнародний аспекти) [Текст] : навч. посіб. / А. В. Калина ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - К. : Персонал, 2011. - 223 с.
12. Чернявська О. В. Ринок праці [Текст] : навч. посібник / О. В. Чернявська. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Центр учб. л-ри, 2013. – 522 с.
13. Лібанова Е. Ринок праці та соціальний захист : Навч. посібник / Е.

Лібанова, О. Палій. – Київ : Основи, 2004. – 491 с.
14. Іванова Л.В. Державне регулювання зайнятості: Навчальний посібник / Л.В. Іванова, О.В. Сорока . – Одеса: ОНЕУ, Ротапринт, 2015 р. – 264 с.
15. Васильченко В. С. Ринок праці [Текст] : навч.-метод. посібник / В. С. Васильченко, В. М. Петюх, Л. В. Щетініна. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : КНЕУ, 2006. – 288 с.